

Pouka novaka u tom smislu govori o pripremama, štivu, pobožnim slikama, razgovoru s našim Gospodinom, koji može biti najrazličitiji tijeg duhovnog sadržaja.

Molitva je u bilo kojem obliku susret s Bogom, a osobito u kontemplaciji. Htjeti susresti Boga već znači „napipavati“ ga (Pascal, sv. Augustin). I to snagom sposobnosti i milosti. Na taj način može se duša naći u kontemplaciji, u motrenju. Kucajte i otvorit će vam se... Čitajte i molite pa će vam se Bog dati u razmatranju. No ne smijemo niti misliti da je to tako lako. Sv. Terezija Avilska govori o mnogim teškoćama i kušnjama dok je došla do tog dara, do pravog razmatranja, do kontemplacije, u kojoj „nestaju“ osjetila da bi duša više uživala u duhovnom daru, u duhovnom „vjenčanju“ u pobožanstvenjenju koje će se nastaviti potpuno u vječnosti. Taj veliki dar često je skopčan sa sitnicama, ali koje moramo vršiti, a ne ih odbacivati. Ne smiju stvoriti biti naše posljednje. Tako se zadržavamo na pretposljednem a ne na posljednjem, Bogu. Ne smijemo se zadržavati na hotimičnim zaprekama, čuvstvima i proizvoljnostima, jer će nam takove „sitnice“ biti razočaranje s obzirom na dublje posjedovanje Boga. Nemam veliki dar koji bih dala svome Bogu, ali ću mu dati svoje „ništice“, male kreposti, mala dobra djela, sipat ću mu latice ruža (sv. Terezija iz Lisieuxa). Možda je to moj udovičin novčić. Ali Gospodin je silno zadovoljan s otvorenim srcem koje pruža svoje „ništice“, svoje sitnice. Takav je Bog.

Josip KRIBL

**FILIPČIĆ, I., ŽUPA PREGRADA, Mala monografija o župi naše Gospe od Kunagore, Zagreb—Pregrada 1983, str. 167.**

**„DOMINA NOSTRA PREGRADIENSIS DE KUNA MONTE“**

*Naša Gospa Pregradska od Kunagore* — prastari i omiljeni naziv za srce i središte drevne pregradske župe, i ove je godine oživjelo po jednom značajnom događaju.

Ne samo da se radi o jednoj župi poznatoj i izvan Hrvatskog zagorja. Nije riječ o izuzetnom vjerskom životu i redovitim bogatim i raznovrsnim pastoralnim i materijalnim akcijama u župi. Spomena je vrijedno da je ta

ugledna župa naše nadbiskupije ove godine obilježena i jednim nadasve kulturnim događajem. Ona je dobila, uz mladomisnika Ivana Filipčića, i njegov dar.

Monografiju o svojoj rodnoj župi pod naslovom *Župa Pregrada — mala monografija naše Gospe od Kunagore* napisao je sam mladomisnik kao diplomski rad na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, a izdali ga Župni ured Pregrada i Kršćanska sadašnjost. Tako se pred nama nalazi lijepo opremljena knjiga srednjeg formata, sa 167 stranica, koje nam pričaju prošlost o „dragome kraju.“

*Domina nostra Pregradiensis* prvi put spominje 1334, kao i većinu naših župa, Ivan, arhidiakon gorički. Ipak, ona je specifična po mnogočemu, i kao kraj, i kao župa. Nije bila rastakana ratovima i pograničnim raskrajanjima, kao mnoga područja naše domovine; nije bila naseljavana življem drugog etnikuma — te nije ni čudo što daje sliku živog i bogatog kontinuiteta od 650 godina, što ispunjava potonost.

Uzmimo kod nas samo područje bivše Vojne krajine, ili „ničije zemlje“ kroz gotovo sto i pedeset godina zbog ratovanja s Turcima. Iako je i ovaj kraj imao svojih povijesnih Golgota, ipak se ni sa čim ne da usporediti, te je razumljivo da je kontinuitet i povijesna slika događaja, kao i grafikon vjerskog života posve različit povijesno kao i danas.

Zato nam je ovom monografijom otkrivena jedna stranica života našega naroda i Crkve, na zanimljiv i stručan način, što će nas ispuniti radoznalošću, i zanimanjem, ako smo rodом iz kojeg drugog kraja naše domovine.

Riječ izdavača i pogovor napisao je pregradski župnik msgr Branko Ivanjko, koji se odlučio na izdavanje ove monografije, kako bi župa slijedeće godine i na taj način obilježila 650—tu obljetnicu svoga prvog pisanog spomena u povijesnim izvorima. Radostan je što mu se ostvario san, te se ovom knjigom „iskopalo korijenje“ iz kojeg se ovdje raslo i nastavljalo rasti, jer „sadašnje i buduće generacije ne smiju ostati bez znanja tko su i što su, odakle su i kamo idu, jer bi prezrele korijene iz kojeg su izrasle.“ Dobra je ova ideja, jer bilo bi porazno odgojiti jedno pokoljenje bez pamćenja o svom postojanju i svojoj prošlosti. Na čemu bi se gradila budućnost? Narod i Crkva u njemu žive sada i ovdje, kao što su živjeli već stoljećima.

Čini se da je to imao na umu Ivan Filipčić, pisac ove knjige. Rekosmo da je ovogodišnji mladomisljenik, da je rodom iz župe Pregrada. Rođen 4. 12. 1957. u filijali Cigrovec, maturirao je u gimnaziji na Šalati u Zagrebu, a teologiju diplomirao na Bogoslovnom fakultetu. Osjetio je ljubav prema svome kraju, kao i svaki koji „zaviri“ u povijest, jer uvijek se otkriva nešto novo i dio sebe!

Uz predgovor i uvod govori nam o srednjovjekovnoj Pregradi, o gradu i vlastelinstvu Kostel, te obitelji Keglević koji su bili zemaljski gospodari toga kraja i patroni župe. Nakon kraćeg prikaza prijelaza iz srednjeg vijeka u novije doba, pisac detaljno prikazuje ponajviše na temelju neobjavljene arhivske građe, župne crkve, sve kapele, groblja, župni stan, te imovinu i prihode. Kao u filmu susrećemo se s mnogim događajima i osobama, s mnogim otkrivenim detaljima, s mnogim zanimljivim podacima o arhitekturi, inventaru i slično, poglavito na objektima koji danas i ne postoje.

Zatim slijedi kraći prikaz pod naslovom *Nova crkva i novo doba*, te detaljan povijesni opis župne crkve, danas postojeće, koju je gradio župnik Tuškan početkom 19. stoljeća, uz ne male teškoće i neprilike. Riječ je o „zagorskoj katedrali“ (duga 38, a široka 19 metara), koja je sagrađena u neoklasicističkom stilu s naglašenom težnjom prema centralnoj građevini i dosljedno izvedenom simetrijom. Njezina dva zvonika, visoka 45 metara, dominiraju pred zelenom Kunagorom, koja im čini prirodnu pozadinu. Zanimljiva su i poglavlja o vjerskom i socijalnom životu, o stanovništvu ovoga kraja, o pregradskim župnicima i kapeanima (s preciznim tabelarnim prikazom), o sestrama dominikankama koje rade u župi, svećenicima, redovnicima i redovnicama rodom iz župe Pregrada, kao i zaključna kronika događaja u župi za posljednja tri župnika.

Knjiga je pisana stručno i pregledno. Ima znanstveni aparat, obogaćena je kartama i fotodokumentacijom, privlačno opremljena. Naznačeni su izvori i literatura, tumač manje poznatih riječi i kratica, a bilješke su po brojevima naznačene na kraju, a ne ispod samoga teksta.

Za sve se isplati uzeti u ruke ovu knjigu i dublje upoznati prošlost ove župe. Neki možda župu Pregrada pamte samo po bistričkim zavjetnim procesijama za Preobraženje, što je veličanstven prizor. Ovom knjigom možemo

upoznati dublje korijenje ove župe, kao i osobe koje su se ugradile u rast i postojanje svoga kraja, vjerujući u logiku i snagu „evanđeoskog zrna“ koje umire i trune, ali donosi stotruk rod.

Za mnoge župnike i bogoslove ovo bi mogla biti zanimljiva ideja kako danas prezentirati ljudima prošlost zavičaja, da ne zaboravimo što trebamo pamtiti i čime se ponositi.

Završit ćemo ovaj prikaz, svakako pohvalnog i dobrog djela, riječima mjesnog župnika msgr Ivanjka: „Neka bude od Boga blagoslovljen, kao na krilu Marije Majke Crkve utješene, Duhovskim oduhovljenjem oduševljen svaki onaj koji ovu knjigu bude cijenio i šireći je vrednovao, da bi stigla u svaki kutak naših vjerničkih domova, među našu braću svijetom raseljenu i među našu braću iz „svijeta“ s kojima želimo dijalog, kako nas je Koncil zadužio. Eto, kao što su duga naša čekanja, tako su kratke naše radosti, ali su nam drage i ugodne, jer naviještaju najdublju Radost koju zovemo vječnom, koju čekamo u Crkvi, toj uvijek novoj obitelji naroda stoljeća.“

Stjepan KOŽUL

NIKOLAJ BERDJAJEV. DUH DOSTOJEVS-  
SKOG, Niro Književne novine, Beograd 1981.  
Predgovor i prevod: Mirko Đorđević, Pogovor:  
Nikola Milošević. Naslov originala Nikolaj Ber-  
djajev: Mirosozercanie Dostoevskogo, YMCA  
Press, Pariz 1968.

U ovoj recenziji prikazat ćemo najprije u osnovnim mislima samog Berdjajeva a onda ćemo se vratiti predgovoru i pogovoru.

*Berdjajev misli u knjizi Duh Dostoevskog* prvi put su tiskane 1921. One su zapravo Berdjajevljevi seminar koji je držao kroz 1920 – 21. godinu u Slobodnoj Akademiji duhovne kulture u Moskvi. Francuskom izdanju 1946. Berdjajev je napisao predgovor u kojem veli da bi neka poglavlja ili stvari drugačije prikazao. U izdanju originala iz 1968. ostavljen je pojam *Mirosozercanie Dostoevskogo*, što nam govori da bi, možda, bio bolji prevod *Naziranje Dostoevskog na svijet* kao što ima prijevod dra Nikole Thallera, Zagreb. Mislim da riječ *Duh Dostoevskog* stavlja neke implikacije koje su vezane više na Berdjajevljevo filozofiranje egzistencijalno-religioznog stadija, što nije u početku ni kod Berdjajeva bilo do kraja jasno, a pogotovo ne u čitavom stvara-